

RSn099 My a oni: česko-ruské vztahy včera a dnes ✨

Filozofická fakulta

jaro 2021

Rozsah

1/1/0. 5 kr. Ukončení: zk.

Vyučováno online.

Vyučující

[PaedDr. Lenka Odehnalová](#) (přednášející)

[prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc.](#) (přednášející)

[prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc.](#) (cvičící)

Garance

[prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc.](#)

[Ústav slavistiky - Filozofická fakulta](#)

Kontaktní osoba: [doc. PhDr. Jiří Gazda, CSc.](#)

Dodavatelské pracoviště: [Ústav slavistiky - Filozofická fakulta](#)

Rozvrh

každé sudé pondělí 14:00–15:40 [B2.23](#)

Omezení zápisu do předmětu

Předmět je nabízen i studentům mimo mateřské obory.

Mateřské obory/plány

- [Multidisciplinární studia](#) (program FF, KOS)
- [Ruská filologická a kulturní studia](#) (program FF, N-RS_)
- [Slavistika](#) (program FF, N-SLAV_) (2)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s hlavními etapami vývoje česko-ruských vztahů společenských, politických, ideových, kulturních, uměleckých a hlavně literárních, zejména v 19.–21. století

Předmět by měl umožnit studentům hlouběji pochopit tyto vztahy jako jev rozporný, do něhož se promítají proměny obou subjektů, jejich záměry ideologické, politické, ale i estetické, pochopit je kriticky jako přirozenou součást mezikulturních a meziliterárních kontaktů evropských a světových, dokázat odlišit jejich jednotlivé etapy a hybné páky jejich modifikací.

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu by se měl student orientovat v jednotlivých vývojových etapách česko-ruských vztahů, umět najít příčiny jejich posunů a peripetií od obrozenecké adorace ke kritické reflexi v podání K. Havlíčka Borovského a T. G. Masaryka a dále ke koncepci novoslovanství, rozporného přijetí dvou ruských revolucí roku 1917, vztah k avantgardě a ruské emigraci až po extrémní polohy po roce 1968 a 1989, resp. obtížné hledání nových poloh těchto vztahů.

Měl by být schopen analyzovat tyto vztahy v globálu i detailu a umět o tom odborně pojednat v samostatné seminární práci.

Osnova

1. Česko-ruské vztahy jako součást mezislovanských vztahů: státní útvary, cyrilometodějské období.
2. Česko-ruské vztahy ve středověku, renesanci a baroku.
3. Nový počátek v klasicismu, osvícenství a romantismu.

- 4. Národní obrození a česko-ruské vztahy: nejvýznamnější osobnosti na obou stranách, problémy politiky a ideologie, české hraní „ruskou kartou“.
- 5. Česko-ruské vztahy jako součást evropské a světové interkulturnosti: kritická reflexe Havlíčkova a Masarykova.
- 6. Období moderny a avantgardy: sovětská literatura a ruská emigrace.
- 7. Koncepce novoslovanství v kontextu první světové války, ruských revolucí, druhé světové války a studené války.
- 8. Vývoj po roce 1945 a 1948: deformace a pozitiva.
- 9. Česko-ruská Hassliebe před rokem 1968 a po něm.
- 10. Složitosti vývoje po roce 1989 a hledání nových dominant česko-ruských vztahů.

Literatura

povinná literatura

- My a oni: ve středu i na okraji. Poznámky k česko-ruským literárním vztahům. In: Dialog kultur I. OFTIS, Ústí nad Orlicí 2002, s. 23-39.
- Česko-ruské vztahy v 19. a 20. století. Praha 2011.
- WOLLMAN, Frank. *Slovesnost Slovanů*. Edited by Ivo Pospíšil - Miloš Zelenka. 2. vyd., v Tribunu EU vyd. 1. Brno: Tribun EU, 2012. 474 s. ISBN 9788026302230. [info](#)
- DOLANSKÝ, Julius. *Mistři ruského realismu u nás*. Praha: Svět sovětů, 1960. [info](#)
- HERMANOVÁ, Eva. *Čtvero setkání s ruským realismem : příspěvky k dějinám rusko-českých literárních vztahů*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1958. [info](#)

doporučená literatura

- Slavjanskij mir v glazach Rossii. Moskva 2011.
- Srovnávací studie (Komparatistika, slavistika, rusistika a česko-slovenské souvislosti). UCM, Trnava 2008.
- Češko-ruskije i slovacko-ruskije literaturnyje otnošenija. Moskva 1968.
- 1968 god. Pražskaja vesna. Istoričeskaja retrospektiva. Moskva 2010.
- Rossija i Central'naja Jevropa s osobym učetom češko-russkich literaturnych svjazej. In: Universalii ruskoj literatury 2, sbornik statej, ed. A. A. Faustov. Nauka-Junipress, Voroněž 2010, s. 606-628. ISBN 978-5-4292-0001-9.
- Příspěvky k dějinám česko-ruských kulturních styků I.-II. Praha 1965, 1969.
- Slavjanskij mir v treťjem tysjačeletii. Moskva 2012.
- Československo-ruskije literaturnyje svjazi v tipologičeskom osveščeenii. Moskva 1971.
- *Východoslovenské literatury v českém prostředí do vzniku ČSR*. Edited by Danuše Kšicová. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1997. 210 s. ISBN 8021016582. [info](#)
- *Studie k dějinám a kultuře východních Slovanů. 20, K 1000. výročí christianizace Rusi (988)*. Praha: Karolinum, 1991. ISBN 80-7066-464-9. [info](#)
- *Malý slovník rusko-českých literárních vztahů : osobnosti ruské literatury v českém kontextu [2-7428]*. Praha: Lidové nakladatelství, 1986. [info](#)
- DOLANSKÝ, Julius. *Ohlas dvou ruských básníků v Rukopisech Královédvorském a Zelenohorském*. Praha: Universita Karlova, 1969. [info](#)

- PAROLEK, Radegast. *Vilém Mrštík a ruská literatura*. Praha: Univerzita Karlova, 1964. [info](#)
- WOLLMAN, Frank. *Slovesnost Slovanů*. V Praze: Vesmír, 1928. 259 s. [info](#)

neurčeno

- Rovda, K. I.: *Čechi i ruskije v ich literaturnych vzaimosvjazjach*. Leningrad 1968.

Výukové metody

Přednáška, seminář, vlastní četba vztahových textů, diskuse k nim, aktuální vztahy, překládání, recepce, komparatistické metody, vypracování a prezentace seminární práce a diskuse.

Metody hodnocení

Průběžné testování, prezentace seminárních prací, diskuse, zkouška.

Další komentáře

[Studijní materiály](#)

Předmět je vyučován každoročně.

Předmět je zařazen také v obdobích [akreditace jaro](#), [jaro 2020](#), [jaro 2022](#).